

OAJ:n kestävän kehityksen ohjelma

Lauri Kurvonen
Helsinki 10.2.2010

Sisällys

- **Lähtökohdat**
- Ohjelman rakenne
- Ohjelman laadinta ja käyttöönotto

Kestävän kehityksen neljä ulottuvuutta

Ekologinen kestävyys

- Luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien toimivuuden säilyttäminen
- Ihmisen toiminnan sopeuttaminen luonnonvaroihin ja luonnon sietokykyyn
- Luonnonvarojen kestävä käyttö ja oikeudenmukainen jakaminen

Taloudellinen kestävyys

- Kasvu ei perustu velkaantumiseen tai varantojen hävittämiseen
- Ympäristön ja talouden yhdistäminen päätöksenteossa
- Sekä taloudellisesti tehokasta että ympäristöä säästävää toimintaa
- Vastuullinen kuluttaminen

Sosiaalinen kestävyys

- Hyvinvoinnin tasapuolinen jakautuminen ja perustarpeiden tyydyttäminen
- Hyvinvoinnin edellytykset myös tuleville sukupolville
- Kansalaisten perusoikeuksien toteutuminen
- Mahdollisuus osallistumiseen ja vastuun kantamiseen päätöksenteossa
- Oma elämänhallinta, vastuunotto ja kestävien elämäntapojen tavoittelu

Kulttuurinen kestävyys

- Kulttuurien monimuotoisuuden säilyttäminen
- Kulttuurien keskinäisen vuorovaikutuksen edistäminen
- Kulttuurin tuntemus, arvostus ja kulttuurinen identiteetti
- Moniarvoisuus ja suvaitsevaisuus

Mukaiillen: Hallituksen kestävän kehityksen ohjelma 1998

Arvot ja kestävä kehitys oppilaitoksen toimintakulttuurissa

Näkökulmia kestäväan kehitykseen oppilaitoksissa (Laininen, Manninen, Tenhunen, 2006)

Ekologinen kestävyys

- Ympäristöystävälliset hankinnat
- Materiaalien, energian ja veden säästö
- Uudelleenkäyttö, kierrätys ja lajittelu
- Säästävät ja vähäpäästöiset liikkumistavat
- Turvallisuus vaarallisten aineiden käsittelyssä ja varastoinnissa

Arvot

- Luonnon ja elämän kunnioittaminen
- Kohtuullisuus ja taloudellisuus
- Terveys ja henkinen hyvinvointi
- Globaali, kansallinen ja ylisukupolvinen oikeudenmukaisuus
- Yhdenvertaisuus ja suvaitsevaisuus
- Moniarvoisuus ja –kulttuurisuus
- Demokratia

Taloudellinen kestävyys

- Taloudellisuus, ekotehokkuus ja elinkaariajattelu, esim.
 - hankinnat
 - materiaalien ja energian kulutuksen vähentäminen
 - tavaroiden uudelleenkäyttö, jakaminen, vuokraus ja lainaus
 - jätteiden lajittelu ja kierrätys
- Reilun kaupan tuotteet
- Rakennusten korjaus ja kunnossapito
- Kuljetusten optimointi
- Tilojen käyttöaste ja monikäyttö

Kulttuurinen kestävyys

- Paikallisten kulttuuristen perinteiden ja tapojen vaaliminen
- Kulttuuriympäristön säilyttäminen
- Monikulttuurisuus oppilaitoksen arjessa

Sosiaalinen kestävyys

- Työympäristön turvallisuus, terveellisyys, viihtyisyys ja esteettömyys
- Henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvointi, terveys, jaksaminen ja tasa-arvoinen kohtelu
- Eettiset, turvalliset ja terveelliset hankinnat
- Syrjäytymisen, syrjinnän, fyysisen ja psyykkisen väkivallan ehkäisy
- Avoimuus, yhteistoiminta ja osallistumisen mahdollisuudet
- Verkottuminen ympäröivään yhteiskuntaan

Sisällys

- Lähtökohdat
- **Ohjelman rakenne**
- Ohjelman laadinta ja käyttöönotto

Ohjelman osa-alueet eli aliohjelmamat

- **Järjestötoiminnot**

- Kestävän kehityksen edistäminen ja toteuttaminen järjestön omassa toiminnassa
- Toimisto laatii suunnitelmat ja vastaa toteutuksesta,
- Vaikutukset kohdistuvat sisäänpäin (järjestön oma toiminta)

- **Koulutus- ja palkkapolitiikka**

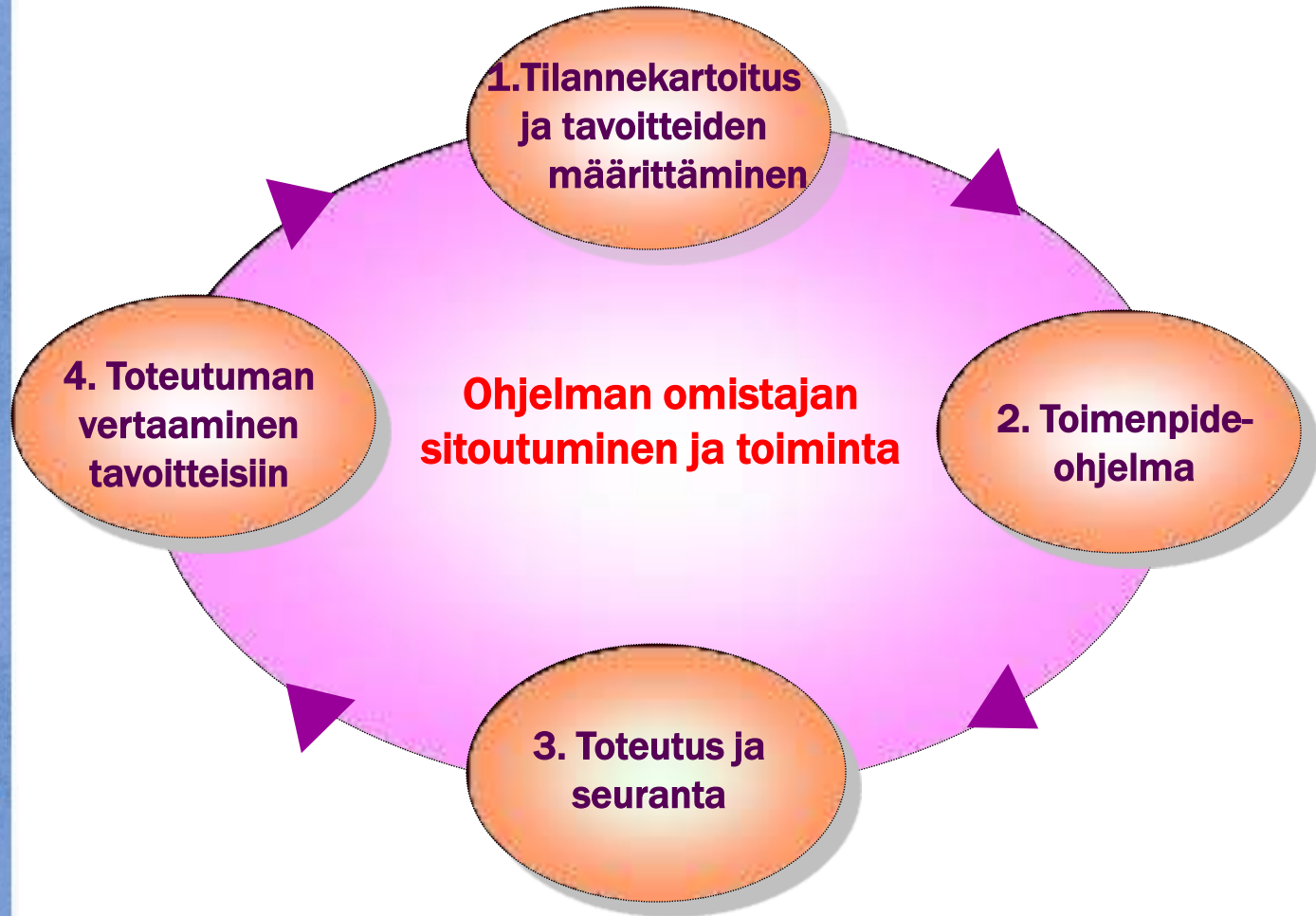
- Kestävän kehityksen huomioon ottaminen, edistäminen ja toteuttaminen koulutus- ja palkkapolitiikassa linjauksissa ja tavoitteissa
- Toimisto ja luottamuselimet laativat suunnitelmat ja toteuttavat
- Vaikutukset kohdistuvat ulospäin (hallinto, koulutuksenjärjestäjät)

- **KEKE-tuki opettajille**

- Kestävän kehityksen toteutuksen tukeminen opetustyössä ja kouluissa
- Toimisto sekä alue- ja paikallisyhdistykset laativat suunnitelmat ja toteuttavat
- Vaikutukset kohdistuvat ulospäin (opettajat sekä päiväkodit, koulut ja oppilaitokset)

Ohjelman vuosikiertomalli

Sisällys

- Lähtökohdat
- Ohjelman rakenne
- **Ohjelman laadinta ja käyttöönotto**

Lähtökohtaisia tavoitteita (1)

- **Järjestötoiminnot**

- Energiatehokkuuden parantaminen
- Materiatehokkuuden parantaminen
- Henkilöstön ja luottamushenkilöiden hyvinvoinnin ja jaksamisen edistäminen
- Henkilöstön ja luottamushenkilöiden kehitys- ja osallistumismahdollisuuksien edistäminen
- Sijoitustoiminnan vastuullinen toteutus ja kehittäminen

- **Menetelmiä lähtötilanteen kartoitukseen**

- Energia- ja materiaalitehokkuuskatselmukset
- Henkilöstön viihtyvyys – ja hyvinvointiselvitykset

Lähtökohtaisia tavoitteita (2)

- **Koulutus- ja palkkapolitiikka**
 - Opettajien työviihtyvyyden ja -hyvinvoinnin edistäminen
 - Opettajien työturvallisuuden kehittäminen
 - Opettajien KEKE-täydennyskoulutuksen kehittäminen
 - Kestävän kehityksen edistäminen opetussuunnitelmissa
- **Toimintatapoja toteutukseen**
 - Aktiivinen ja aloitteellinen yhteistyö hallinnon, eri etujärjestöjen ja koulutuksen järjestäjien kanssa
 - Toimiston läheinen ja aktiivinen yhteistyö alue- ja paikallis-yhdistysten kanssa.

Lähtökohtaisia tavoitteita (3)

- **KEKE-tuki opettajille**
 - Ohjeita, tukea ja koulutusta sosiaalisen kestävyuden kehittämiseksi opetustyössä ja -työyhteisöissä
 - Ohjeita, tukea ja koulutusta opettajien työhyvinvoinnin ja työviihtyvyyden lisäämiseksi
 - Ohjeita, tukea ja koulutusta ekologisen kestävyuden edistämiseksi opetustyössä ja -työyhteisöissä
- **Toimintatapoja lähtötilanteen kartoitukseen**
 - Teemaseminaarien ja –työpajojen avulla jäsenistön tarpeiden ja odotusten kartoittaminen toimintaohjelman laadintaa varten
 - Toimiston läheinen ja aktiivinen yhteistyö alue- ja paikallis-yhdistysten kanssa.

KEKE-tuki opettajille

- Ohjeita, tukea ja koulutusta sosiaalisen kestävyuden kehittämiseksi opetustyössä ja -työyhteisöissä
- Ohjeita, tukea ja koulutusta opettajien työhyvinvoinnin ja työviihtyvyyden lisäämiseksi
- Ohjeita, tukea ja koulutusta ekologisen kestävyuden edistämiseksi opetustyössä ja -työyhteisöissä

Koulutus- ja palkkapolitiikka

- Opettajien työviihtyvyyden ja -hyvinvoinnin edistäminen
- Opettajien työturvallisuuden kehittäminen
- Opettajien KEKE-täydennyskoulutuksen kehittäminen
- Kestävän kehityksen edistäminen opetussuunnitelmissa

Järjestötoiminta

- Energiatehokkuuden parantaminen
- Materiatehokkuuden parantaminen
- Henkilöstön ja luottamushenkilöiden hyvinvoinnin ja jaksamisen edistäminen
- Henkilöstön ja luottamushenkilöiden kehitys- ja osallistumismahdollisuuksien edistäminen
- Sijoitustoiminnan vastuullinen toteutus ja kehittäminen

OAJ:n KEKE-ohjelman tavoitteet ja päämäärät

OAJ kehittää oman toimintansa kestävän kehityksen periaatteiden mukaiseksi, edistää kestävän kehityksen periaatteita koulutuspolitiikassa sekä tukee kestävän kehityksen jalkauttamista ja toteuttamista opettajien työssä.

- **Järjestötoiminnot**
Järjestön ekologinen jalanjälki on ekologisesti kestävällä tasolla sekä järjestö muodostaa sosiaalisesti vahvan ja innovatiivisen yhteisön.
- **Koulutus- ja palkkapolitiikka**
Luodaan päiväkodeille, kouluille ja oppilaitoksille mahdollisuudet, edellytykset ja tahtotila olla sosiaalisesti, kulttuurillisesti ja ekologisesti kestävällä pohjalla toimivia yhteisöjä.
- **KEKE-tuki opettajille ja alueyhdistyksille**
Opettajille on tarjolla ohjeita, tukea ja koulutusta oman työnsä ja työyhteisönsä sosiaaliseen, kulttuurilliseen ja ekologiseen kehittämiseen.

